

Editör'den...

Nur Betül Çelik

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

• • •

Kültür ve İletişim'i on altı yıldır çıkarıyoruz; elinizdeki bu sayı da bu yılın ilk sayısı. Bir editör için tanıtım yazısını derginin gecikerek yayımlanmasından dolayı özür dileyerek açmak zorunda kalmak ağır bir yük ve geçen sayıdan sonra maalesef bu sayıda da yazıma benzer bir özürle başlıyorum. Elbette bu gecikmenin makul gerekçeleri var, ancak ben bu gerekçelerin ardına sığınmak yerine sorumluluğu üstlenmeyi ve gecikme için dergimizin okurlarından özür dilemeyi tercih ediyorum.

Elinizdeki sayı üç özgün yazıyı ve bir kitap tanıtımını kapsayacak biçimde kotarıldı. Dergide okuyacağınız ilk yazı, Bedriye Poyraz'ın "Bellek, Hakikat, Yüzleşme ve Alevi Katliamları" başlığını taşıyan çalışması. Bu makalede Poyraz, Türkiye'de Alevileri hedef alan katliamları, sosyal bellek çalışmalarının sunduğu kavramsal zeminde tartışmaya açıyor. Türkiye tarihi boyunca iktidarların unutturma stratejilerinin bir sonucu olarak bu katliamların oluşturduğu travma ile toplumsal bir yüzleşmenin ve hesaplaşmanın olanağının kapatılmış olmasını yazar, demokratikleşmenin önünde bir engel olarak görmektedir. Farklı ülkelerde yaşanmış benzer travmalarla bu

ülke toplumlarının yüzleşme deneyimlerinin çeşitliliğine vurgu yapan, bu deneyimlerin Türkiye için yol gösterici olabileceğinden hareket eden yazar, Türkiye toplumunun bir yüzleşme pratiği yaratabilmesi için bir dizi öneride bulunmaktadır. Yazıda, ayrıca medyanın söz konusu katliamların unutturulması stratejisini nasıl yeniden ürettiğine dair örnekler de analiz edilmektedir.

Poyraz'ın çalışmasını Tuğba Taş'ın "Medya ve Modernleşme: *National Geographic*'in Türkiye'ye Açılan Penceresi" başlıklı yazısı izliyor. Taş makalesinde, 1945-1960 yılları arasında *National Geographic Magazine*'de yayımlanan Türkiye ile ilgili değerlendirme ve haberlerde, derginin bakış açısına yansıyan modernleşmeci perspektifin izini sürüyor. Modernleşen Türkiye imgesinin, derginin söylemi içinde hangi stratejilerle kurulduğunu, yazılar ve fotoğrafların analizi ile görünür kılmayı hedefleyen makale, özellikle ABD'nin dış politikasının dergi üzerindeki yönlendirici etkisinin Türkiye'nin modernleşmesinin değerlendirilmesinde oynadığı rolü de vurguluyor.

Kültür ve İletişim'in bu sayısında yayımladığımız son özgün çalışma A. Nevin Yıldız Tahincioğlu'na ait. "Türkiye Basınında Namusun Halleri" başlığını taşıyan yazı, adlandırma sorunsalının, özellikle kadına yönelik, ölümle sonuçlanan şiddet söz konusu olduğunda, ataerkil yapıların eril dilini ve bu yapıların gündelik hayatımız içindeki işleyişini perdeleme potansiyeline işaret ediyor. Maktulü kadın olan cinayetlerin namus cinayeti, töre cinayeti, kadın cinayeti biçiminde sınıflandırılmasını sorunlu bulan yazar, bu kategorileştirmenin ideolojik etkisine karşı eleştirel bir pozisyondan üretilmiş bir yanıt olduğunu belirttiği kadın cinayeti adlandırmasının ataerkil yapılara eklenmiş olan basın tarafından yalnızca maktulün etnik, sınıfsal ve dini kökenini cinayet nedeni olarak göstermenin mümkün olmadığı durumlarda kullanıldığını, bunun ise adlandırmayı amacından ve eleştirel potansiyelinden uzaklaştırdığını vurguluyor. Tahincioğlu, basının ataerkil kodların kadın cinayetlerindeki rolünü görünmez kılan söylemsel stratejisini, niteliği görünüşte farklı üç olayın haberleştirilme tarzlarında arıyor. Bu bağlamda bu üç olaya dair *Hürriyet* gazetesinde yer alan altı haberi analiz ediyor.

Dergimizin son yazısı, Oğuzhan Taş'ın 2012 yılı içinde İletişim Yayınları'ndan çıkan *Gazetecilik Etiğinin Mesleki Sınırları, Profesyonellik, Piyasa ve Sorumluluk* başlıklı kitabı hakkında Tezcan Durna'nun bir değerlendirmesini içeriyor.

Derginin bu sayısının elinizdeki son halini almasına katkısı olan herkese teşekkür ederek bitirmek istiyorum.

Saygılarımla...